

Olaf Olsen ivingarsamur:

Vit mugu ikki bara hugsa um pengar

– Tað nyttar ikki bara at hugsa um, hvussu nógvur pengar vit kunnu vinda burtúr oljuvinnuni. Forkoma vit náttúruni og tí góða í føroysku mentanini, er onki vunnid. Men skulu vit hinvegin hava nakað burtúr, er neyðugt at sleppa øvundsjúkuni og spjadingarlyndinum og samstarva, tí hvørt sær megnar føroyskt vinnulív onki

ÁKI BERTHOLDSSEN

– Tað er alt avgerðandi, at vit lita rúndum okkum og hyggja eftir, hvørjir góðar royndir grannar okkara hava gjørt, og, hvørji mistøk teir hava gjørt. Vit hava allar fortreytir at fáa nakað gott burtúr oljuvinnuni, tí aðrir hava gjørt royndirnar – og mistøkini – fyrri okkum.

Nú Føroya Løgting í dag fer undir tað kanska týðningarmesta orðaskiftið í mong á – orðaskiftið um oljulógina – hava vit spurt ein gamlan rev, báði í føroyskum vinnulívi, og føroyskum politikki, Olaf Olsen á Glyvrum, hvat hann heldur, at vit avgjørt eiga at leggja dent á, og, hvussu vit avgjørt ikki eiga gera, skal oljuvinnan bliva eitt væl-signisli fyrri land og fólk, ístaðin fyrri at enda við at forkoma okkum samfelagsliga, vinnuliga og mentanarliga

Olaf Olsen heldur, at bera vit okkum rætt at, hava vit

allar fortreytir fyrri at koma styrkt burtúr eini møgulari oljuvinnu.

Kunnu styrkja fiskivinnuna

– Ikki minst hevur fiskivinnan møguleikan at koma styrkt burtúr eini møgulari oljuvinnu.

– Men tað krevur, at vit føra ein miðvísan politikk og hyggja eftir, hvussu onnur hava borið seg at.

Olaf Olsen er ikki samdur við teimum sum eru sannførd um, at oljuvinnan fer at beina fyrri fiskivinnu, tí hon verður ikki kappingarfør í lønum

Men vandin er ovurhonds stórur, fóra vit ikki ein miðvísan politikk.

– Báði Noreg og Danmark hava varðveitt, og styrkt, fiskivinnuna hesi árini, tey hava havt oljuna.

– Sjalvandi hevur tað eisini havt sína ávirkan, og broytt bygnaðin í fiskivinnuni, at fiskimarkið varð flutt út á 200 fjórðingar samstundis.

Hinvegin er fiskivinnan í Bretlandi minkað. Men tað er hon eisini í Týsklandi, og øðrum londum, sum ikki hava havt olju.

Pengarnar í stuðulgrunn

Serliga hugtikin er Olaf Olsen av gongdini í Hetlandi.

– Hetland er eitt land, sum líkast Føroyum, eitt lítið oyggjaland, sum livdi mest av fiskivinnu.

– Aðrenn oljuvinnuna, høvdu teir ein ógvuliga tilafturskomnan fiskiflota, nógv vánaligari enn tann føroyska, og teir høvdu at kalla ongan fiskiðnað.

– Í dag hava teir endurnýggja fiskiflota til at vera á fiski frammaligari enn tann føroyska, og teir hava harafturat bygt upp ein rættiliga nymótans fiskiðnað.

Olaf Olsen sigur, at hetlendingar hava sett oljupengar í grunn, sum hevur stuðlað fiskivinnuni í størum, og hann eigur ein stóran part í æruni av, at tað hevur eydnast teimum at byggja fiskivinnuna upp.

Óg tað heldur hann eisini

– Olaf Olsen, mest kendur frá fiskivinnuni, hevur her fingið fatur á einum weir-i, ikki einum trolweiri, men einum seismikkweiri. Spurningurin er, um hesin fer at troka trolweirin heilikt burtúr. Olaf Olsen heldur, at vit hava allar fortreytir at fáa nógv skilagott burtúr møgulari oljuinntøkum

eisini eigur at verða gjørt í Føroyum.

– Ikki sum rakstrarstuðul, men sum fløgustuðul, tí tað visir seg at vera skjótt at missa tamarhaldið á rakstrarstuðli.

Hinvegin verður fløgustuðul nógv brúktur aðrastaðni, so tað er lættari at forsvara fyrri umheiminum at lata stuðul tann vegin.

– At hetlendingar so annars halda seg hava fingið ov lítið burtúr oljuvinnuni, er ein onnur søga, og hevur helst samband við, at teir eru í nógv tættari knýttir at Onglandi, enn vit eru at Danmark.

Ikki bera okkum bytt at

Olaf Olsen sigur, at vit hava allar fortreytir fyrri at fáa sum mest burtúr møgulari oljuinntøkum.

– Tað skuldi verið óneyðugt at alt bleiv forkomið. – Tað skuldi eisini verið óneyðugt hjá okkum at verðið noyðt at triva okkum fram. Hetlendingar og onnur, hava gjørt royndirnar fyrri okkum.

– Tað mest umráðandi av øllum er, at vit hyggja eftir, hvørjar royndir, onnur hava gjørt, so vit ikki bara koyra ahead, fram eftir fummum.

Hinvegin heldur Olaf Olsen, at vit tíværi altíð hava havt lyndi til endirtaka mistøkini hjá øðrum.

– Tað visir seg at vera trupult hjá okkum at læra, so eg veit ikki, leggur hann afturat.

Meiri fongt við øvundsjúku

Olaf Olsen heldur, at tað, sum liggur nærmast hjá føroyingum at fáa nakað burtúr oljuvinnuni, er at sigla við oljuskípum, útgerðarskipum og „stand by skipum“.

– Men harmiligt er tað, at vit ikki klára at standa fyrri nøkrum sjálvir. Kanska er tað av penganeyð. Men hví selja okkara skip til hollendsk reidari- og so manna tey aftur við føroyingum, sum vit hava nógv dømi um seinastu tíðina.

Olaf Olsen sigur, at tað visir seg, at føroyingar kunnu brúkast allastaðni, eisini í góðum størvum.

Óg vit duga eisini ganga undan og byggja upp.

– Vit hava bygt trolaraflota í Grønlandi upp.

– Vit lærdu norðmenn at fiska við trolu. Vit hava staðið á odda fyrri kanadiska rækjutrolaraflotanum og vit vóru høvudsmenn í janska nótafiskiskapinum.

– Óg vit eiga enn eina stóran leiklut í endurreisningini av russiska flotanum.

– Men hetta er alt uttanlands. Óg hóast vit standa okkum í fremstu røð uttanlands, knípur at finna steivið herheima.

– Í Føroyum duga føroyingar ikki at samstarva. Eg veit ikki hví. Kanska er frágreiðingin tann einfalda, at landið er so lítið.

– Men vita skulu vit, at oljuvinnan er so stórt mál, at hon krevur, at allir føroyingar, sum kunnu vera í henni, arbeida saman.

– Men tað trúgvi eg innast inni ikki reidiliga uppá, fer at eydnast okkum. Tí tað plaga vit ikki, sigur Olaf Olsen.

Hann sigur, at hann veit ikki um tað er tað, at føroyingar eru so illgrunasamir imóti hvørjum øðrum. Hann vil heldur ikki at siga, at vit eru øvundsjúkari enn onnur fólksløg.

– Men tað skerst ikki burtúr, at eitt lítið samfelag er meiri fongt við øvundsjúku, enn eitt stórt samfelag.

– Men hinvegin: Táíð vit vita tað, átti tað at eisini at borið til at mótvirka tí, leggur hann afturat.

Olaf Olsen, sigur at vit koma sjálvandi ikki at eiga oljufelag sjálvir.

– Men vit kunnu verða millumleiðarar.

– Men tað er einki at ivast í, at tað ber til at standa fyrri í ymsum vinnum, sum hanga uppí oljuvinnuni.

– T.d. í „stand by“ vinnuni og útgerðarvinnuni.

– Somuleiðis er tað upplagt, at tænstuvinnan á landi er á føroyskum hondum.

Men her er tað so, at vit renna okkum í tað eyðkendu Føroyasjúkuna, sum er spjadingarlyndi, heldur enn samanhalð.

– Oljuvinnan er so umfatandi, at tað førir ikki til nakað sum helst, um hvør Hanus og Janus roynir at troka seg og síni framat.

– Kunnu fyrirkurnar ikki finna saman í samtøk, og bjóða seg fram í felag, koma vit onga leið í oljuvinnuni.

– Tá fer ongin eyga á okkum í oljulandslagnum, og vit skulu sleit ikki gera okkum vónir um at gera okkum galdandi í føroysku oljuvinnuni, og enn minni skulu vit gera okkum vónir um at byggja upp eina vinnu, sum kann gera seg galdandi uttanlands.

– Fyri at taka tvey tilvildarlígt dømi, er tað neyðugt at fleiri smíðjar, ella fleiri elektrikkimekanikarar, taka seg sama í eitt stórt samtak og bjóða seg fram í felag, heldur Olaf Olsen.

– Men tað trúgvi eg innast inni ikki reidiliga uppá, fer at eydnast okkum. Tí tað plaga vit ikki, sigur Olaf Olsen.

Ikki bara hugsa um pengar

Olaf Olsen heldur, at í ávísan mun kunnu politikarar seta oljulógina soleiðis saman, at hon er so góð fyrri Føroyar, sum gjørligt.

Óg tað gera teir við m.a.

at gera eina oljulóg, sum tryggjar, at vit fáa sum mest burtúr oljuvinnuni.

– Men mugu ikki bara hugsa um pengar. Tí oljulógin má eisini tryggja, at alt tað góða, vit hava, ikki fer fyrri skeyti.

Olaf Olsen sigur, at hann hugsar um fiskivinnuna, sum helst skal yvirliva oljuvinnuna.

Men hann hugsar eisini um tað góða í føroysku mentanini.

– Vit mugu bera so í bandi, at tað góða í føroyskari mentan fer fyrri bakka.

– Verður nokur oljuvinnu av týðningi í Føroyum, verður trýstið á okkara mentan øgiligt.

– Tey fólk, sum koma higar at arbeiða stutta tíð í oljuvinnuni, vilja uttan iva helst liva í Føroyum, sum tey eru von at liva heima.

– Óg tað vildi verið óheppið at gjørt Føroyar til eina stóra spæliheill, ella eitt stórt kasino hjá útlendingum við einum náttarlívi, vit ikki eru von við.

Olaf Olsen sigur, at hetta hevur ikki beinleiðis nakað við oljulógina at gera. Men tað vera avleiðingar av henni, um vit geva teimum, sum higar koma, so leysar teymar, at teir halda, at teir kunnu liva og láta, sum teimum lystir.

Kolan ov lítill

Sjálvur stóð Olaf Olsen á sinni á odda fyrri einum lítulum oljufelag, sum skipafelagið stovnaði fyrri nógvum árum síðani undir tí frálíka, sniðfundiga oljunavninum „Kolan“. Men tað felagið er ikki virkið longur, og ongar ætlanir eru um at blása lív í tað aftur, sigur Olaf Olsen.

Hann heldur, at tað er ov lítið at gera seg galdandi.

Hinvegin heldur hann, at Føroya Oljuíðnaður kundi verið eitt hóskaði útgangs-støði til at samla og samskipa áhugamálini at gjørt eitt felag burtúr.

